

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NR PNK-N.4131.142.6.2026.MJ1

Wrocław, 22 lipca 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662, dalej jako: u.s.g.) art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662, dalej jako: u.s.g.)

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXVI.182.2026 Rady Gminy Udanin z dnia 23 czerwca 2026 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie Dźwigórz – w części, tj. w zakresie § 13 ust. 2 pkt 3 we fragmencie „bez konieczności ich podłączania do zrealizowanej sieci”, z powodu istotnego naruszenia art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, dalej jako: u.p.z.p.) w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 733, dalej jako: u.cz.p.), polegającego na nieuprawnionym zmodyfikowaniu (wyłączeniu) obowiązku ustawowego poprzez zwolnienie właścicieli nieruchomości z konieczności podłączenia się do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 23 czerwca 2026 r. Rada Gminy Udanin, powołując się na art. 18 ust. 2 pkt. 5 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), a także w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.) i w związku z uchwałą Nr XVII.107.2025 Rady Gminy Udanin z dnia 23 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie Dźwigórz, jak również wobec, jak zadeklarowano, stwierdzenia, że przedmiotowa zmiana planu miejscowego nie narusza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Udanin” przyjętego uchwałą Rady Gminy Udanin Nr XXXIV.131.2021 z dnia 25 maja 2021 r., podjęła wzmiankowaną na wstępie uchwałę nr XXVI.182.2026 Rady Gminy Udanin z dnia 23 czerwca 2026 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie Dźwigórz (dalej jako: Uchwała). Akt ten wpłynął do organu nadzoru w dniu 25 czerwca 2026 r., w wersji elektronicznej (za pośrednictwem systemu E-doręczenia). W tejże samej dacie, z wykorzystaniem analogicznej drogi, wpłynęła do organu nadzoru także dokumentacja planistyczna do Uchwały.

W toku postępowania nadzorczego organ nadzoru odnotował w szczególności, że ustalając w Uchwale zasady dotyczące budowy i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej, w kwestionowanym § 13 ust. 2 pkt 3 aktu zapisano, że dla sieci kanalizacji sanitarnej: „docelowo określa się obsługę z sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się realizację szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, bez konieczności ich podłączania do zrealizowanej sieci”. W przebiegu postępowania nadzorczego, pismem dnia 13 lipca 2026 r. (doręczonym jednostce w dniu 14 lipca 2026 r.), dotyczącym między innymi właśnie przytoczonego tu wyżej sformułowania z § 13 ust. 2 pkt 3 Uchwały, organ nadzoru zwrócił się do Rady Gminy Udanin o stosowne wyjaśnienia, a to wskazując – w przedmiotowym zakresie – na wadliwość cytowanego zapisu i jego niezgodność z przepisami wzmiankowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 733). W odpowiedzi z dnia 15 lipca 2026 r. (doręczona organowi nadzoru w dniu 16 lipca 2026 r.) Gmina argumentowała, iż: „(...) celem przedmiotowego ustalenia było określenie dopuszczalnych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej na obszarze objętym planem miejscowym, w szczególności na etapie poprzedzającym realizację zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej. Intencją projektodawcy nie było zwolnienie właścicieli nieruchomości z obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, w tym z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Należy podkreślić, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może modyfikować ani wyłączać obowiązków nałożonych przepisami ustawowymi. W związku z tym obowiązek przyłączenia nieruchomości do istniejącej

sieci kanalizacyjnej, w przypadkach określonych w ustawie, obowiązuje niezależnie od ustaleń planu miejscowego”.

Powyżej przytoczone stanowisko Gminy organ nadzoru zmuszony jest ocenić jako całkowicie nietrafne i oczywiście niezgodne z przepisami rangi ustawowej, a przy tym jako pozostające w rażącej sprzeczności z brzmieniem zapisu przyjętego w Uchwale przez sam organ planistyczny. I tak, przypomnieć należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 u.c.z.p., właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej (wyjątkiem jest jedynie sytuacja, gdy nieruchomość jest już wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków) i obowiązek ten nie budzi wątpliwości. Jak akcentuje się w orzecznictwie, „od obowiązku podłączenia do istniejącej sieci kanalizacji zwalnia tylko posiadanie przydomowej oczyszczalni ścieków bytowych, spełniającej wymagania określone w przepisach odrębnych” (por. uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 września 2019 r., II SA/Wr 256/19); „Obowiązek przyłączenia się do istniejącej sieci kanalizacyjnej, ustanowiony w ustawie, ma charakter bezwzględny. Oznacza to, że w przypadku istnienia sieci nieruchomość powinna być do niej podłączona, chyba że jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych” (por. uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 2025 r., IV SA/Wa 1994/25; analogicznie uzasadnienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 23 lutego 2024 r., II SA/Kr 17/24). Jednocześnie, nie ulega kwestii, że organ stanowiący gminy nie posiada delegacji ustawowej do zwalniania z, czy do modyfikowania w drodze aktu prawa miejscowego, tak skonstruowanego przez ustawodawcę obowiązku. Tymczasem, kwestionowany w ramach niniejszego rozstrzygnięcia zapis z § 13 ust. 2 pkt 3 Uchwały, odczytywany zgodnie z dyrektywami wykładni językowej, ustanawia takie właśnie niedopuszczalne wyłączenie, wprost zwalniając z obowiązku podłączenia nieruchomości do sieci, która już została fizycznie zrealizowana (wybudowana). Powyższe przesądza o krytycznej ocenie wyjaśnień Gminy przedstawionych w toku postępowania nadzorczego, jakoby chodziło o zapis dotyczący wyłącznie „sytuacji przejściowej”. Zaakcentowania w tym miejscu wymaga, że akt prawa miejscowego musi być sformułowany w sposób czytelny, precyzyjny i spójny z normami hierarchicznie wyższymi, nie zaś posługiwać się konstrukcjami pozornymi czy sprzecznymi z ustawą. Akceptacja argumentacji Gminy prowadziłaby do usankcjonowania tezy, w myśl której wadliwość zapisu aktu prawa miejscowego zwalnającego z określonego obowiązku ustawowego, można, a wręcz należy ignorować, ponieważ dany obowiązek i tak z ustawy wynika.

W tym stanie rzeczy, dla przywrócenia stanu zgodności z prawem, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem tutejszego organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 u.s.g. stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Anna Żabska